

Sve je u našim rukama

„Sve ljudske djelatnosti u manjoj ili većoj mjeri utiču na životnu sredinu. Utvrđivanje djelatnosti koje uzrokuju najveće zagađenje je izazovan zadatak jer je ponekad teško povezati određenu djelatnost i konkretan problem životne sredine. Glavni problemi su sve veće količine otpada, neodgovarajuće ili nekontrolisano odlaganje otpada (posebno opasnog) kao i transport tog otpada. Otpad se uglavnom odlaže na deponijama, a rjeđe se primjenjuje spaljivanje, klasifikovanje i recikliranje. U našem gradu otpad se odlaže u privremenim skladištima sa neadekvatnim tehničkim i kontrolnim uslovima. Neki od otpadaka prodiru u sisteme vodosnadbijevanja ili druge djelove životne sredine što može ugroziti i zdravlje ljudi.“, kažu u Ekološkom pokretu Ozon.

Postoje različite vrste otpada, a najčešće su to: papir, plastika, metal, staklo, ostaci od hrane i sl.

„Svi mi možemo da doprinesemo smanjenju količine otpada ili ako ga već pravimo, odložimo ga na adekvatno mjesto. Tako čuvamo životnu sredinu i njene resurse, a time i živote svih nas ,“ kaže Marija Janković (36), mještanka Kličeva. „ Kontejneri za separaciju otpada postoje ispred osnovnih škola u Nikšiću, a vidjela sam ih i ispred pojedinih zgrada, a takođe sam vidjela da se otpad ne odvađa nego se sve zajedno kamionima JKP odvozi na lokalnu deponiju.“

Ako govorimo o limenkama kao vrsti metalnog otpada, možemo reći da reciklaža upravo tog otpada smanjuje potrošnju prirodnih resursa, a ujedno se smanjuje i količina otpada koja ide na deponije. Vrijeme potrebno za razgrađivanje jedne limenke je 100-500 godina.

"Aluminijum se može reciklirati u potpunosti, neograničen broj puta bez gubitka u kvalitetu, a sa uštedom 95% energije u odnosu na dobijanje aluminijuma iz boksita. Čelik i aluminijum od kog su napravljene limenke su se prikupljali i topili za ponovno korišćenje mnogo prije nego što je termin „reciklaža“ uopšte izmišljen. Reciklirani metal ima potpuno iste karakteristike kao i sirov material, ali je potrebno manje od 2,5% energije za njegovu proizvodnju, kaže Ana Nikčević, dipl. tehnolog.

„Pomoći ljudima da recikliraju limenke bilo gdje da su predstavlja upravo srž programa kojim se bavimo. Program je partnerstvo između proizvođača limenki , proizvođača pića, reciklažne industrije i organizacija za zaštitu životne sredine koje znaju koliko je reciklaža limenki bitna. Na primjer, mi saradujemo sa organizatorima najvećih događaja širom Evrope kako bismo reciklažu olakšali na mjestima poput muzičkih festivala i sportskih manifestacija. Uz to saradujemo sa lokalnim vlastima pomažući im da promovišu recikliranje na lokalnim mjestima okupljanja poput plaža i u šoping centrima“ rekao je Aleksandar Perović, direktor EP Ozon.

“Rock and Recycle” na festivalu Lake Fest, jula 2014., foto: Ozon

Jedna reciklirana konzerva uštedi toliko energije koliko je potrebno da televizor radi 3 sata!

“Recikliranjem 1-og kg aluminijskih limenki može da se sačuva 8 kg boksita, 4 kg hemijskih produkata i 14 kW struje. Pored toga što se koristi kao ambalaža za većinu sokova, kao i za pakovanje piva, aluminijum se koristi i u drugim granama privrede kao sto su građevinarstvo, avio, auto i broderska industrija, ali i za mnoge druge proizvode. Sama činjenica da se za izradu jedne limenke iz sirovine potroši enegija koja bi poslužila za recikliranje 20 limenki je dovoljna da se reciklaži prida veći značaj”, rekli su nam u Reciklažnom centru na Kapinom polju. “Rijetki pojedinci recikliraju otpad, mada se najviše reciklira metal, ni to nije u dovoljnoj mjeri zastupljeno”.

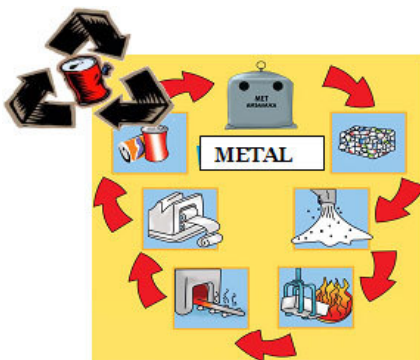
“Prošle školske godine smo sprovodili projekat “Reciklaža nije blamaža” u 9 osnovnih I srednjih škola na teritoriji grada I u okviru njega smo sakupili oko 4, 5 tona papira, metala i plastike, postavili smo zeleno ostrvo na platou Doma revolucije kao I “Reciklažnog mrava” na šetalištu ispod Trebjese, no smatramo da to nije dovoljno da se edukuje I unaprijedi svijest ljudi o potrebi recikliranja”, rekao je Aleksandar Dedović iz NVO-e “Alfa centar”.

Foto: Reciklažno ostrvo na platou ispred Doma revolucije

“U reciklažnim centrima se vrši separacija odnosno odvajanje limenki putem posebnih sprava tzv. Elektromagnetnih separatora čiji mehanizam privlači isključivo čelik, olovo i gvožđe. Na suprotne strane se izdvajaju limenke od aluminijuma i limenke od čelika. Nakon razdvajanja materijala vrši se proces sabijanja limenki u brikete čija masa dostiže do 15 kg, a ukoliko se radi o većim količinama limenke se sabijaju u bale oko 450-550 kg. U sušarama se obavlja proces sušenja, nakon čega dalja prerada limenki se nastavlja u topionicama gdje se uz jako zagrijani vazduh sa limenki skida boja i ostale oznake određenog proizvoda. Tako čist i pripremljen aluminijum se topi u visokim pećima na prosječnim temperaturama od oko 600 stepeni Celzijusovih i tako rastopljen sipa se u specijalne odlivke koji se i dalje transportuju put fabrika koje će na još većoj temperaturi vršiti njihovo topljenje u tanke listove i namotavati u kalemove”.

„Ljudi na planeti je sve više, trošimo sve više, a prirodnih resursa je sve manje. Svi zajedno moramo više i odgovornije da razmišljamo o sopstvenoj i budućnosti naših potomaka i da koristimo prirodne resurse na održiv način. Između ostalog, potrebno je dosledno se pridržavati hijerarhije upravljanja otpadom: 1) minimizacija korišćenih resursa, 2) odlaganje, 3) prerada, i 4) ponovna upotreba za istu ili drugu namjenu”, kažu u Ozonu

Grafikon: Reciklaža metala (foto Internet)

„U našem gradu otpad, a pod tim mislimi na limenke, ne odlažu se pravilno, a to negativno utiče na čistoću grada, a da ne govorim o materijalnim sredstvima koja bacamo odlažući tako otpad“, rekao je Ivan Goranovic (47) stanovnik Nikšića. “ Problem je što ljudi nijesu informisani na koji način oni mogu doprinijeti zaštiti životne sredine, a jedan od načina je upravo to, pravilno odlaganje otpada i reciklaža. A kod nas se od otpada koji se može reciklirati stvaraju divlje deponije bez imalo griže savjesti. Problem treba sasjeci u korjenu, ne možemo mijenjati svijest nekoga ko je u zrelih godinama, ali sigurno kroz edukaciju mališana možemo stati na put tom problemu, mada ne bi bilo loše ni da se roditelji informišu kako bi svoju djecu vaspitali kako treba i dali im do znanja da je priroda dio nas i da ne treba da se borimo protiv nje već treba da saradujemo sa njom. A najmanje što možemo uraditi je odložiti otpad na adekvatno mjesto” – dodao je Goranović.